

*Översyn av
programersättningar inom
gymnasieskolan*

Linköpings kommun
Presentation november 2018

- Bakgrund och uppdrag
- Genomförande och metod

Bakgrund och uppdrag

Utbildningsförvaltningen i Linköpings kommun önskar se över gymnasieskolans programersättning utifrån att alla program ska ha **likvärdiga förutsättningar** att erbjuda utbildning med en hög kvalitet utifrån programmets specifika examensmål. Likvärdiga förutsättningar i denna utredning avser hur resurserna används och beräknas mellan de kommunala skolorna, vi har inte inhämtat något material från de fristående skolorna.

För att säkerställa att resursfördelningen mellan de olika gymnasieprogrammen speglar de faktiska kostnaderna är det även viktigt med en kontinuerlig utvärdering av modellen.

I programersättning ingår:

- Personalkostnader (lärare, skolledning och övrig personal)
- Läromedel och övrig utrustning (t ex datorer och lös inredning)
- Administrativa kostnader och ersättning för provning
- Kostnader för elevresor för studiebesök, arbetsplatsförlagd utbildning och lärlingsutbildning
- Elevvård och studie- och yrkesvägledning
- Skolmåltider

Genomförande och metod

Fas 1 – Informationsinsamling för nulägesanalys

I den första fasen sker en informationsinsamling av ekonomisk data från redovisningen för att kartlägga hur programersättningen per program och skola har använts under år 2017.

Syftet med undersökningen är att bedöma hur väl den interna redovisningen speglar hur resurserna fördelas.

Genomförande och metod

Fas 2 – Nulägesanalys

Ett naturligt sätt att inleda ett förändringsarbete är att utgå från dagens resursfördelning och hur prioriteringarna ser ut. Upplevs modellen som rättvis? Är det tydligt vilket syfte den har?

I denna fas har vi genomfört en analys av hur stor del av programersättningen som används till de olika kostnadsslagen på de olika programmen för att se hur dagens prioriteringar ser ut. I denna del jämför vi även nuvarande programersättningar med ett antal andra kommuner.

Fas 3 – Förslag till ny programersättning

I den sista fasen sammanställs informationen och förslag till hur kommunen kan gå vidare med arbetet med en ny programersättningsmodell.

Fas 1. Informationsinsamling och nuläge

- Hur väl speglar den interna redovisningen resursanvändningen?

Nulägesanalys slutsatser

Redovisningen

Vi använder oss av 2017 års material vid vår analys, detta för att vi behöver avgöra hur långt ifrån den slutliga målbilden som arbetet startar. Vi kan konstatera att det finns en grundstruktur i den interna redovisningen som kan användas för framtida kostnadsuppföljningar. Däremot har tillämpningen av den under 2017 inte varit enhetlig. Under 2017 har det skett ett arbete för att förbättra detta och tillämpningen under 2018 är väsentligt bättre.

Budget

Det finns ingen tydlig bild av hur dagens programersättning är uppbyggd, vilka överväganden och ställningstagande som lett fram till den, vilket kan leda till osäkerhet om ersättningen är relevant för det specifika programmet.

Grunden för en framgångsrik resursfördelningsmodell är att den är:

- ***Transparent***
- ***Förutsägbar med tydliga grunder för fördelning***
- ***Hållbar över tid, dvs att den klarar förändringar på längre sikt***

Vår rekommendation är att en ny programersättningsmodell bör öka inslagen av transparens och förutsägbarhet.

Nulägesanalys slutsatser

Likvärdighet

Det finns skillnader i hur de kommunala skolorna valt att fördela resurserna. Vissa av de val som gjorts är aktiva, medan andra har tillkommit pga. att resurserna inte räcker.

Eftersom programersättningen är volymbaserad (dvs varje elev genererar en programersättning) kommer en skola som kan attrahera fler elever att ha större samlade resurser för att bedriva verksamheten. En konsekvens av det kan vara att skolor som har program som är attraktiva kan lägga mer resurser på exempelvis elevhälsa jämfört med enheter som har svårt att fylla sina platser. Detta kan i förlängningen ha en negativ effekt på likvärdigheten.

Vår rekommendation är att en ny modell för programersättning tydliggör vilket stöd i form av exempelvis elevhälsa, som är en lämplig nivå.

Jämförelse med andra kommuner

Jämförelse med andra kommuner

- En jämförelse har gjorts mellan Linköping kommuns prislista för år 2018 med fem andra kommuner –Örebro, Uppsala, Gävle, Västerås och Norrköping. Urvalet av jämförelsekommuner har gjorts av uppdragsgivaren.
- Kommunernas programersättningar till kommunala skolor har inhämtats. De programersättningar som jämförts är **exklusive** lokalkostnader, administrationsschablon om 3 procent samt momstillägg om 6 procent.
- För bygg- och anläggningsprogrammet, el-och energiprogrammet och fordon-och transportprogrammet har flera av kommunerna olika inriktningspriser för vissa av inriktningarna. Utifrån detta gör vi en djupare analys av inriktningspriserna på bygg- och anläggningsprogrammet respektive fordon- och transportprogrammet där en majoritet av jämförelsekommunerna har olika inriktningspriser.

Jämförelse med andra kommuner (ersättning per elev, år 2018)

Program	Linköping	Örebro	Uppsala	Gävle	Västerås	Norrköping
Bygg- och anläggningsprogrammet*	87 632	78 587	83 942	100 489	91 161	93 249
Barn- och fritidsprogrammet	72 731	61 110	61 455	71 844	65 610	79 524
EI- och energiprogrammet*	80 781	74 187	63 125	94 073	88 396	72 045
Fordons- och transportprogrammet*	87 375	88 960	87 673	115 009	95 187	81 340
Hantverksprogrammet	88 256	71 672	-	88 423	87 381	73 624
Industritekniska programmet	110 143	**	-	157 169	148 087	114 271
Restaurang- och livsmedelsprogrammet	90 128	82 674	84 930	105 160	114 157	106 945
VVS- och fastighetsprogrammet	82 971	78 462	78 694	99 980	97 788	94 337
Teknikprogrammet	70 651	60 670	66 918	73 044	86 514	65 403
Vård- och omsorgsprogrammet	77 808	63 248	65 561	75 232	77 836	72 219
Estetiska programmet, musik	106 277	76 225	88 003	108 792	103 111	102 821
Ekonomiprogrammet	56 705	51 806	60 587	60 079	65 877	59 908
Samhällsvetenskapliga programmet	56 705	52 435	60 586	60 621	62 719	62 362
Naturvetenskapliga programmet	60 546	55 829	63 693	65 487	65 335	65 663
Humanistiska programmet	58 295	55 264	60 903	65 300	82 649	62 948
International Baccalaureate	112 541	-	76 434	-	110 049	-

*För dessa tre program har flera av kommunerna olika inriktningspris

**Samverkansavtal med Sydnärkes utbildningsförbund.

Avvikelse mellan Linköpings programpriser och jämförelsekommunerna

Vid en analys av avvikelserna mellan Linköpings programpriser och jämförelsekommunerna konstateras att programprisavvikelserna i stort ligger mellan -10 procent till + 10 procent, vilket får sägas vara ett **rimligt** avvikelseintervall givet olika lokala förutsättningar som kan gälla.

Däremot är det tre program som avviker mer än inom detta intervall:

Industritekniska programmet. Linköping har betydligt **lägre** programpris än de jämförda kommunerna (cirka 29 700 kronor, vilket motsvarar 27 procent).

Humanistiska programmet avviker negativt med cirka 12 procent, vilket innebär att programpriset är drygt 7 000 kronor **lägre** i Linköping.

International Baccalaureate avviker positivt cirka 17 procent, vilket innebär cirka 19 300 kr **högre** i Linköping än i jämförelsekommunerna.

Nya programersättningar

Allmänna slutsatser / reflektioner

- **Vikten av att ha en bra och rättvisande redovisning**

- Underlättar analys och uppföljning
- Utgör grunden för beslutsfattande avseende programutbud och resursfördelning

Det finns en grundstruktur i redovisningen som stödjer indelningen i olika kostnadsposter. Tillämpningen av den kan dock förbättras, vår jämförelse avser utfallet för 2017, under 2018 har det skett förbättringar avseende kontering och kostnadsfördelningar.

I jämförelse med de andra kommunerna avviker inte Linköpings kostnader i någon större utsträckning.

Det finns en viss osäkerhet i organisationen hur nuvarande programersättningar är beräknade.

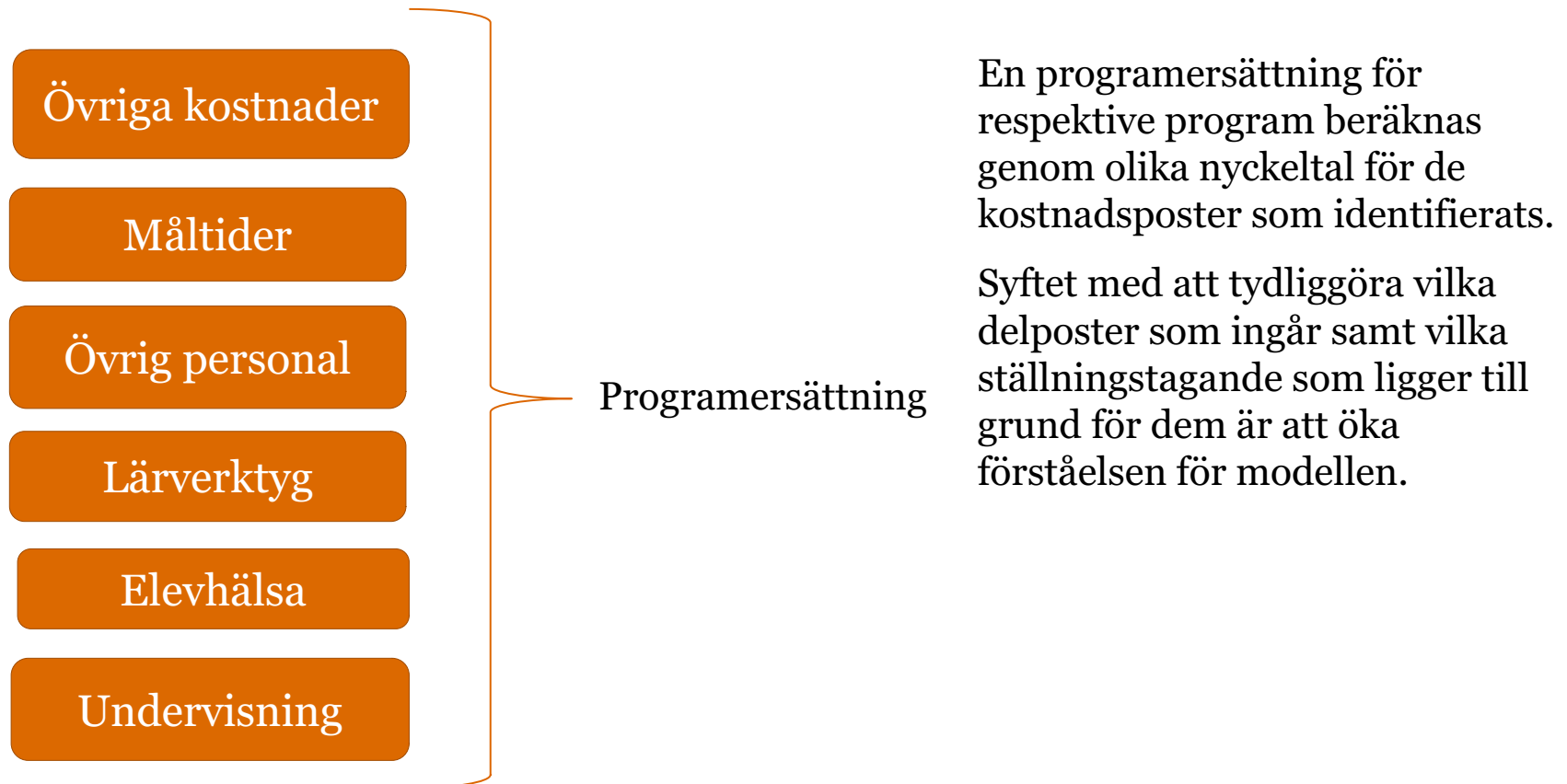

Förslag till ny programersättningsmodell

Styrande principer för nya programersättning:

- Ersättningen byggs upp av olika delposter vilket leder till ökad transparens och förståelse för vad som ligger till grund för programersättningen
- Skillnader i ersättningen mellan olika program ska bygga på kända ställningstaganden
- Ersättningen baseras på framtagna nyckeltal per elev
- Uppföljning av kostnader ska kunna ske efter samma principer som resurserna fördelas
- Förankringsprocess inom organisationen för att säkerställa att modellen uppfyller kraven på legitimitet och acceptans

Modell över hur programersättningen kan delas in

Ekonomistyrning

Politisk styrning

- Programutbud
- Inriktning/profilering
- Resursfördelning

Förvaltningens styrning

- Stödfunktioner
- Budgetuppföljning
- ~~Styrprinciper~~

Enhetens styrning

- Organisation
- Tjänstefördelning
- Schemaläggning
- Administration

Modell programersättning

I förslaget till ny programersättning specificeras de olika delarna (t.ex. elevhälsa), men viktigt att notera att det endast gäller hur ersättningen **beräknas. Beräkningar är en schablon.** Rektor beslutar hur programsättningen ska fördelas utifrån elevernas behov och förutsättningar.

Däremot kan det vara intressant för nämnden att kunna följa upp hur mycket resursfördelningen mellan de olika kostnadsslagen faller ut på generell nivå (för t.ex. elevhälsa) för att vid behov vidta åtgärder.

Det är även en avgörande faktor för att kunna följa upp hur väl de resurser som avsätts speglar den faktiska resursförbrukningen.

Posten undervisning i programersättningen

Kostnaderna för den delpost som avser undervisning är den absolut största. Vår rekommendation är att den baseras på:

- timplan för programmet
- programmets särart t ex behov av undervisningen (delvis) sker i halvklass/mindre grupper

Syftet är att öka modellens trovärdighet och transparens.